

FSPOS

Finansiella Sektorns Privat-
Offentliga Samverkan

FSPOS Sektorsövning 2022

Övningsrapport

Version 1.0, fastställd 2023-02-16

SAMMANFATTNING	3
EXECUTIVE SUMMARY	4
1 INLEDNING	5
1.1 OM FSPOS	5
1.2 FSPOS ÖVNINGSSTRATEGI 2021–2023	6
2 FSPOS SEKTORSÖVNING 2022	6
2.1 SYFTE OCH MÅL	6
2.2 MÅLGRUPP	7
2.3 ÖVNINGSUPPLÄGG	7
2.4 ÖVERSIKTLIGT SCENARIO	8
2.5 UTVÄRDERINGSMETOD	10
BILAGOR	11
BILAGA 1 - ÖVNINGSGENOMFÖRANDE	11
BILAGA 2 – FSPOS MALL FÖR LÄGESBILDSARBETE	12
BILAGA 3 - OBSERVATIONSUNDERLAG	15
A) UTVÄRDERING – SAMLAD FÖRMÅGA OCH EGEN ORGANISATION	15
B) ÖVNINGSTEKNISK UTVÄRDERING	16
BILAGA 4 - DELTAGANDE AKTÖRER FSPOS SEKTORSÖVNING 2022	17

Sammanfattning

I enlighet med FSPOS Övningsstrategi 2021–2023 har AG Övning planerat, genomfört och utvärderat FSPOS Sektorsövning 2022. Syftet för övningen var:

Att öka sektorns förmåga att hantera en gråzonssituation (cyberattacker och desinformation) där oron och osäkerheten i samhället är stor, och där den finansiella sektorns förmåga ifrågasätts. Detta genom att:

- organisationsspecifika lägesbilder upprättas
- samverkan inom hela eller delar av sektorn sker i syfte att:
 - dela lägesbilder med varandra
 - upprättade och delade gemensamma lägesbilder används för att uppdatera organisationernas respektive lägesbilder
- samlade budskap till allmänhet och specifikt till kunder vid en omfattande och allvarlig förtroendekris tas fram och kommuniceras på lämpligt sätt
- roller och ansvar vid krishantering tydliggörs och tillämpas, såväl internt inom övad organisation som mellan organisationer

Scenario för övningen var fokuserat på cyberattacker och DDoS-attacker i kombination med desinformation vilket påverkade de deltagande aktörerna i olika former och omfattning. FSPOS Sektorsövning delades upp i tre steg; uppstartsmöte, övningsgenomförande och erfarenhetsseminarium. Övningen genomfördes som en skrivbordsövning med simulerande inslag och verkställdes under två efterföljande veckor i oktober. Totalt deltog 60 aktörer där deltagarna först övade på hemmaplan för att sedan träffas gemensamt för samverkan inom sektorn. Under de gemensamma tillfällena erbjöds deltagarna att också delta i tre olika diskussionsgrupper med de förutbestämda, aktuella fokusområdena: kriskommunikation, krishantering i gråzon samt desinformation.

Nytt för året var att övningen hade sin utgångspunkt i de fyra viktiga samhällsfunktionerna för Finansiella Tjänster som definierats av MSB^[1]:

- Betalningsförmedling
- Finansiering och sparande
- Finansiell stabilitet
- Försäkring

Denna rapport behandlar analys, slutsatser, rekommendationer och åtgärder baserat på målområdena och diskussionsgrupperna, samt med förslag på utförare av åtgärderna. Detta gäller för hela eller delar av den finansiella sektorn, dock inte för enskilda aktörer. Eventuella aktörsspecifika slutsatser och åtgärdsförslag ansvarar respektive aktör för att sammanställa, dokumentera och arbeta vidare med.

[1] Identifiering av samhällsviktig verksamhet: Lista med viktiga samhällsfunktioner (MSB1844)

Executive summary

In accordance with FSPOS Exercise Strategy 2021-2023, AG Övning (Working Group for Exercise Management) has planned, conducted, and evaluated FSPOS Sektorsövning 2022 (Financial Industry Exercise 2022). The objective of the exercise was:

To increase the Financial sector's ability to establish a common operational picture in a grey-zone situation (cyberattacks and disinformation) where the credibility for the Financial Sector deteriorates. This by:

- that an organisation specific operational picture is created
- that there is an ongoing cooperation within the sector, or specific parts of the sector, with the purpose to:
 - share relevant parts of the organisational-specific operational picture
 - the shared sector common operational picture is used to update the organisational-specific operational picture.
- that a collective message is produced, in the event of an extensive and serious crisis of confidence, and communicated to customers and the public.
- roles and responsibilities in crisis management are clarified and applied, both internally within the exercised organisation and between organisations

The scenario of the exercise was focused on cyber and DDoS-attacks in combination with disinformation, which affected the participating organisations in different ways and formats. The FSPOS Sektorsövning was divided into three steps: starting meeting of the exercise, delivery of the exercise and an experience seminar after the exercise was conducted. The exercise was delivered as a table top exercise with simulating elements and was executed during two following weeks in October. In total, 60 organisations participated where they first, performed exercises at their own premises, to be followed by joint sessions for cooperation and information sharing within the Financial Sector. During the joint sessions, the participants were able to take part of discussion seminars covering the predetermined themes: Crisis communication, crisis management in grey-zone and disinformation.

New this year, was that the exercise was built upon the four societal vital functions defined by MSB- The Swedish Civil Contingencies Agency:

- Payments
- Savings and Financing
- Financial Stability
- Insurance

This report focuses on analysis, conclusions, recommendations and actions based on the exercise objectives and the discussion seminars. This is true for the entire or parts of financial sector, thus, no organisation will be analysed or named individually. Each organisation is responsible for compiling organisation-specific conclusions and actions.

1 Inledning

Under hösten 2022 genomfördes FSPOS Sektorsövning 2022 med totalt 60 olika aktörer från den finansiella sektorn.

I denna övningsrapport beskrivs metod och resultat från övningen samt slutsatser och rekommendationer för sektorn. I rapporten presenteras även åtgärdsförslag som bygger på resultatet från övningen. Då åtgärdsförslagen är identifierade oberoende av varandra i övningens olika delmoment kan det förekomma liknande åtgärdsförslag.

Målgruppen för rapporten är de deltagande aktörerna som gemensamt, eller enskilt, kan ta till sig av rekommendationerna och jobba för att stärka sektorns förmåga. Slutsatserna bygger på observationer från de lokala övningsledarna (LÖL), central övningsledning samt diskussioner vid erfarenhetsseminariet som genomfördes efter övningsgenomförandet.

Rapporten kommer inte att tillgängliggöras brett, utan endast distribueras till deltagande aktörer i FSPOS Sektorsövning 2022. En öppen version av rapporten, innehållandes beskrivningar av övningsgenomförandet men utan slutsatser eller rekommendationer, publiceras på FSPOS hemsida. Rapporten analyserar inte enskilda aktörers förmåga utan fokuserar på hela eller delar av sektorns samlade förmåga.

1.1 Om FSPOS

FSPOS (Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkan) bildades den 1 september 2005. Det är ett frivilligt samverkansforum med deltagare från det privata näringslivet och de offentliga organisationerna i finanssektorn.

Verksamheten inom FSPOS bygger på frivilligt arbete bland deltagarna och bedrivs i arbetsgrupper med olika fokusområden. Allt arbete ligger i linje med FSPOS vision och verksamhetsidé.

FSPOS vision

Att samhällsviktiga finansiella tjänster alltid ska fungera.

FSPOS verksamhetsidé

Att genom analys, kunskapsspridning och övning stärka den finansiella sektorns förmåga att möta hot och hantera kriser, och därigenom värna samhället.

AG Övnings vision

Att genomförandet av övningsstrategin ska stärka den finansiella sektorns förmåga att förebygga och hantera kriser.

Arbetsgrupp Övning (AG Övning) har till uppgift att planera, genomföra och utvärdera FSPOS övningsverksamhet. Arbetet syftar till att genom sektorsgemensamma övningar

stärka sektorns förmåga att hantera störningar, större kriser och ett läge av höjd beredskap. Detta genom att dels identifiera förberedande åtgärder för att stärka sektorns robusthet och dels ta fram förslag på åtgärder i syfte att stärka sektorns förmåga att hantera en skarp situation när den inträffar.

1.2 FSPOS Övningsstrategi 2021–2023

Det övergripande målet för FSPOS övningsverksamhet 2021–2023 är att stärka sektorns förmåga att hantera oväntade störningar och avbrott i den finansiella sektorn under hela hotskalan, det vill säga under såväl fredstida kriser som höjd beredskap. Detta genom att vidareutveckla sektorns förmåga till:

- samverkan och samordning
- ett samlat lägesbilsarbete
- effektiv kommunikation, såväl inom finansiell sektor som med externa intressenter
- säkerställande av de viktigaste samhällsfunktionerna
- effektiv återgång till normalläge

Det övergripande målet är brett och utgör ett ingångsvärde vid framtagandet av specifika övningsmål för de olika aktiviteter som planeras och genomförs under övningsperioden. Specifika övningsmål möjliggör fokus på och fördjupning inom särskilda delar som ingår i respektive målområde enligt ovan.

2 FSPOS Sektorsövning 2022

Nedan presenteras syfte och mål, målgrupp, övningsupplägg, översiktligt scenario och utvärderingsmetod för FSPOS Sektorsövning 2022.

2.1 Syfte och mål

Syftet med FSPOS Sektorsövning 2022 var att öka sektorns förmåga att hantera en gråzonssituation (cyberattacker och desinformation) där oron och osäkerheten i samhället är stor, och där den finansiella sektorns förmåga ifrågasätts.

Målet för FSPOS Sektorsövning 2022 var att öka sektorns förmåga att upprätta samlade lägesbilder. Detta genom att:

- organisations specifika lägesbilder upprättas
- samverkan inom hela eller delar av sektorn sker i syfte att:
 - dela lägesbilder med varandra
 - upprättade och delade gemensamma lägesbilder används för att uppdatera organisationernas respektive lägesbilder
- samlade budskap till allmänhet och specifikt till kunder vid en omfattande och allvarlig förtroendekris tas fram och kommuniceras på lämpligt sätt
- roller och ansvar vid krishantering tydliggörs och tillämpas, såväl internt inom övad organisation som mellan organisationer

2.2 Målgrupp

Målgruppen för FSPOS Sektorsövning 2022 var de respektive branschförbundens¹ medlemmar samt de centrala aktörerna inom den finansiella sektorn såsom infrastrukturbolag och myndigheter.

Övningen tog sin utgångspunkt i de fyra viktiga samhällsfunktionerna för Finansiella Tjänster som definierats av MSB²:

 Finansiella tjänster 	
Viktiga samhällsfunktioner:	Exempel på typer av samhällsviktig verksamhet som upprätthåller eller säkerställer funktionen:
Betalningsförmedling	Verksamhet som säkerställer att betalningar går från betalningsavsändare till betalningsmottagare, så som det centrala betalningssystemet, elektroniska betaltjänster, kontanthantering, förmedling av statliga betalningar mellan centralbanker och statens betalningsmodell.
Finansiering och sparande	Verksamhet som omvandlar sparande till finansiering, så som kreditinstitutens in- och utlåning, olika aktörers anskaffning av samt handel (inkl. avveckling) med finansiella tillgångar, kapitalförvaltning, förvaltning av statsskulden, guld- och valutareserven samt statliga garantier och lån.
Finansiell stabilitet	Verksamhet som upprätthåller finansiell stabilitet, så som tillsyn, analys och övervakning av det finansiella systemet, förebyggande stöd och insättningsgaranti. Hantering av en finansiell kris genom att tillföra likviditet till det finansiella systemet, säkerställande av räntebildningen i det finansiella systemet samt resolutionsverksamhet.
Försäkring	Skadereglering och utbetalning av försäkringsersättning, utbetalning av pensionsförsäkring och livräntor samt återförsäkring. Försäkring och återförsäkring.

Källa: MSB

2.3 Övningsupplägg

Övningen genomfördes som en skrivbordsövning med simuleringsinslag där de övade aktörerna diskuterade och agerade på scenariot utifrån hur de hade agerat i ett skarpt läge. Sektorsövningen genomfördes till största del på hemmaplan med stöd av övningsmaterial tillhandahållet av FSPOS, men inkluderade också gemensamma övningsmoment där samverkan mellan aktörerna genomfördes.

FSPOS Sektorsövning 2022 genomfördes i tre steg, där det första steget var ett *Uppstartsmöte* som riktade sig till de lokala övningsledarna (LÖL) för de övade aktörerna. Mötet genomfördes den 7 oktober och utgjorde den formella övningsstarten.

Det andra steget av övningen utgjordes av *Övningsgenomförandet* som pågick mellan den 10 och 21 oktober. Övningsgenomförandet var uppdelat i två övningsomgångar vilka var och en bestod av en övning på hemmaplan och en gemensam övning, enligt nedan:

¹ De branschförbund som agerar inom den finansiella sektorn är: Svensk Värdepappersmarknad, Svenska Bankföreningen, Svensk Försäkring samt Sparbankernas Riksförbund

² Identifiering av samhällsviktig verksamhet: Lista med viktiga samhällsfunktioner (MSB1844)

Övningsomgång 1:

- Övning på hemmaplan del 1, genomfördes under perioden 10–13 oktober
- Gemensam övning del 1, genomfördes den 14 oktober

Övningsomgång 2:

- Övning på hemmaplan del 2, genomfördes under perioden 17–20 oktober
- Gemensam övning del 2, genomfördes den 21 oktober

För vidare detaljer om övningsgenomförandet, se bilaga 2 – Övningsgenomförande.

Det tredje och sista steget av övningen utgjordes av ett *Erfarenhetsseminarium* som genomfördes den 10 november. Under seminariet deltog representanter från de övade aktörerna för att diskutera erfarenheter, lärdomar och åtgärdsförslag efter FSPOS Sektorsövning 2022. Under seminariet deltog även representanter från FSPOS Kommunikatörsnätverk för att presentera sitt arbete med en gemensam budskapsplattform för den finansiella sektorn.

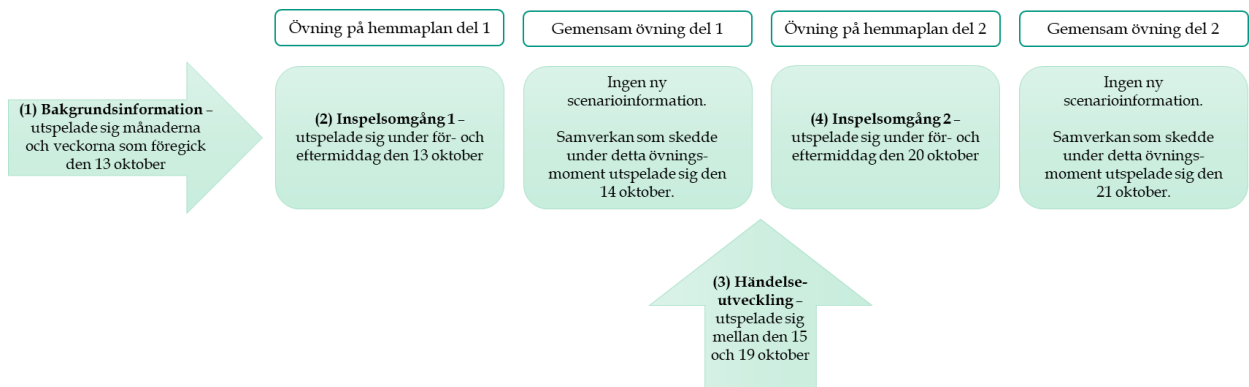

De deltagande organisationernas lokala övningsledare blev inför övningen på hemmaplan delgivna information genom en, för övningen specifik, övningsportal. Övningsportalens utgjorde en informationshub inför, under och efter övningen. Via övningsportalen delades information om övningens genomförande, övrigt övningsmaterial samt övningens utvärderingsunderlag till de lokala övningsledarna.

2.4 Översiktligt scenario

Scenariot för FSPOS Sektorsövning 2022 presenterades i fyra steg; (1) Bakgrund, (2) Inspelsomgång 1, (3) Händelseutveckling, (4) Inspelsomgång 2, enligt figuren nedan.

Samtlig scenarioinformation presenterades för de övade aktörerna via organisationens utsedda LÖL.

Bakgrunden presenterades i form av ett TV-inslag som publicerades veckan innan övningsstart på övningsportalen. TV-inslaget beskrev hur omvärldsläget såg ut tiden innan det simulerade övningsdatumet den 13 oktober. Den finansiella sektorn i Europa hade under den senaste veckan utsatts för vad som antogs vara riktade cyberattacker. Cyberattackerna resulterade i påverkan på flertalet europeiska börser och betalningssystem. Även kraftiga strömavbrott drabbade flera länder i Europa vilket ledde till stora störningar. Oron inom Europa eskalerade kraftigt och spred sig även inom det svenska samhället.

Övning på hemmaplan del 1 utspelade sig den 13 oktober. Detta övningsmoment inleddes med att scenarioinformation presenterades för de övade aktörerna i form av skriftlig information i PowerPoint-format. Informationen redogjorde att den övade aktörens hemsida var drabbad av en pågående DDoS-attack samt att E-legitimationstjänster upplevde störningar. Sveriges största clearingaktör meddelade att de endast mottog 50 % av den ordinarie betalningsvolymen, vilket de trodde berodde på de då pågående störningarna internt inom sektorn. I samhället ökade kontantanvändningen vilket resulterade i en begränsad uttagningsanstormning. Parallellt med allt detta pågick även en riktad desinformationskampanj mot sektorns aktörer.

Inför Övning på hemmaplan del 2 delades ny scenarioinformation, i form av dels en beskrivning av händelseutvecklingen under den spelade perioden 15–19 oktober och dels inspelsomgång 2, som utspelades för- respektive eftermiddag den 20 oktober. I informationen presenterades att en viktig clearingaktör inom sektorn under den gångna natten hade drabbats av påtagliga störningar och under morgonen helt förlorat förmågan att utföra sina kritiska tjänster. Senare meddelade ytterligare en central aktör att även de hade drabbats av en cyberattack och nu var helt oförmögna att genomföra sina kritiska tjänster. Oron i samhället ökade och uttagningsanstormningen eskalerade. Desinformationskampanjen var fortsatt pågående vilket ytterligare eskalerade oron i samhället.

Scenariot presenteras utförligare i Bilaga 3 – Scenario.

2.5 Utvärderingsmetod

Utvärdering inom ramen för FSPOS Sektorsövning 2022 bestod av två delar. Som tidigare nämnt är fokus för FSPOS att utvärdera sektorns samlade förmåga och kunskap och således ingen utvärdering av enskilda aktörers förmåga. Samtliga formulär och enkäter som användes för utvärdering finns återgivna i bilaga 5.

1. Utvärdering – samlad förmåga

Denna utvärdering bygger på observationer från central övningsledning, formulär som samtliga LÖL fyllde i under och efter övningsgenomförandet samt dokumentation från diskussioner under erfarenhetsseminariet.

Formuläret som samtliga LÖL fyllde i bestod av ett antal påståenden kopplade till övningsmålen, vilka LÖL bedömde utifrån en given skala. Övningsledningen samlade in utvärderingsformulären och sammanställde underlagen. Sammanställningen har använts som ett viktigt ingångsvärde vid utvärderingen av sektorns förmåga och vid författandet av denna rapport.

2. Övningsteknisk utvärdering

Den andra delen av utvärderingen utgjordes av en övningsteknisk utvärdering, där deltagarna fick möjlighet att utvärdera bland annat övningens upplägg och scenario.

Bilagor

Bilaga 1 - Övningsgenomförande

Bakgrunden till övningen publicerades till LÖL veckan innan övningens genomförande på övningsportalen, som var specifikt konstruerad för ändamålet. Via övningsportalen fick deltagarnas LÖL tillgång till stödmaterial och scenariorinformation vilket möjliggjorde framtagandet av ett lokalt anpassat övningsmaterial.

Övningen inleddes med att de övade aktörerna, via sina LÖL fick ta del av ett TV- inslag som informerade om omvärldsläget. Scenariot beskrivs närmare senare i Bilaga 3. Utifrån presenterad information skulle de övade aktörerna upprätta en lägesbild för den egna organisationen. Lägesbilden som upprättades delades den 14 oktober på gemensamma samverkanskonferenser ledda av representanter för de fyra samhällsfunktionerna inom den finansiella sektorn. Syftet med samverkanskonferenserna var att upprätta en samlad lägesbild för respektive samhällsfunktion. Utöver samverkanskonferenserna erbjöds även deltagarna att delta i diskussionsgrupper. Diskussionsgrupperna som anordnades var: (1) Kriskommunikation, (2) Krishantering i gråzon, (3) Desinformation.

Samverkansgrupper omgång 1			
Betalningsförmedling	Finansiering och sparande	Finansiell stabilitet	Försäkring
Tre grupper: Sparbanker, Banker, Kontanthantering	Tre grupper: Sparbanker, Värdepappers-aktörer inkl.banker, Myndigheter	En grupp med myndigheter och banker	En grupp med Svensk försäkring och försäkringsbolag

Diskussionsgrupper		
Kris-kommunikation	Krishantering i gråzon	Desinformation

Samverkansgrupper omgång 2			
Betalningsförmedling	Finansiering och sparande	Finansiell stabilitet	Försäkring
Samverkansledare: Riksbanken	Samverkansledare: Finansinspektionen	Samverkansledare: Finansinspektionen	Samverkansledare: Finansinspektionen

Diskussionsgrupper		
Kris-kommunikation	Krishantering i gråzon	Desinformation

Efter samverkan den 14 oktober delades, på övningsportalen, de lägesbilder som tagits fram på samverkanskonferenserna samt ny scenariorinformation till de övade aktörerna. Utifrån presenterad information skulle de övade aktörerna upprätta en uppdaterad lägesbild för den egna organisationen. Lägesbilden som upprättades delades den 21 oktober på gemensamma samverkanskonferenser ledda av representanter fyra viktiga samhällsfunktioner. Syftet med samverkanskonferenserna var att upprätta samlade lägesbilder för de respektive samhällsfunktionerna. Även under dessa samverkanskonferenser erbjöds deltagarna att delta i diskussionsgrupper. Diskussionsgrupperna som anordnades var även denna gång: (1) Kriskommunikation, (2) Krishantering i gråzon, (3) Desinformation.

Bilaga 2 – FSPOS Mall för lägesbildsarbete

FSPOS mall för lägesbildsarbete

1. FAKTA	2. PROGNOIS
3. INRIKTNING	4. ÅTGÄRDER

39

Att upprätta lägesbild – Stödfrågor, 1/2

1. FAKTA	2. PROGNOIS
<p>Vad har hänt?</p> <p><i>(Bekräftad) beskrivning av händelsen.</i></p> <p><i>Vilka konsekvenser kan konstateras?</i> (Exv. personella, materiella, ekonomiska, juridiska, förtroendemässiga)</p> <p><i>Hur är det kommunikativa läget?</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Hur ser den mediala bilden ut?- Vad skrivs i redaktionella och sociala medier?- Vad uttrycker berörda (exv. kunder, samarbetspartners, allmänhet) för åsikter och frågeställningar?- Hur agerar berörda? <p>Vilka åtgärder har vi vidtagit?</p> <p><i>Exv. strategiska, operation, kommunikation.</i></p>	<p>Vad tror vi om utvecklingen?</p> <p><i>Vilken är den värst befärade men realistiska händelseutvecklingen?</i></p> <p><i>Vad befärar vi kan hända/Vilka konsekvenser befärar vi på kort/lång sikt?</i></p> <p><i>Vad tror vi om den opinionsmässiga och mediala utvecklingen på kort/lång sikt?</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Vad kan detta innebära för upplevelser och åsikter hos berörda?- Vad kan berörda vilja/behöva veta?- Vilka frågeställningar kan komma att bli tongivande i medierapporteringen? <p>Vilka centrala antaganden har gjorts om händelseutvecklingen? Om nuläget?</p> <p><i>Vad föranleder vår prognos för behov av:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Beslut?- Samverkan?- Resurser?- Ytterligare information? <p><i>Vilka prioriterade behov resulterar vår prognos i?</i></p>

69

Att upprätta lägesbild – Stödfrågor, 2/2

3. INRIKTNING

Vilken är vår strategiska inriktning?

Detta givet vår prognos och prioriterade behov.

Hur är vi trogna våra värderingar och vägledande principer?

Vad vill vi uppnå/Vad har vi för målbild?

Hur ser vägen dit ut/Vad har vi för delmål?

Vilka är våra huvudbudskap?

Vad är viktigast att kommunicera?

Vilka rekommendationer vill vi ge berörda?

Vad vill vi att berörda ska känna/beta och göra/inte göra?

4. ÅTGÄRDER

Vilka övergripande prioriterade åtgärder planerar vi att genomföra?

Hur omsätter vi mål och delmål till konkreta åtgärder?

Vem/Vilka ansvarar för förberedelser respektive genomförande?

Vilka är prioriterade målgrupper för vår kommunikation och hur når vi dem på bästa sätt?

Vilka behöver vi samverka med internt och externt?

70

FSPOS mall för att del lägesbild

1. FAKTA vi vill delge andra

2. PROGNOOS vi vill delge andra

3. Behov avseende koordinering av INRIKTNING

4. Behov avseende koordinering av ÅTGÄRDER

71

Att dela lägesbild – Stödfrågor, 1/2

1. FAKTA vi vill delge andra	2. PROGNOIS vi vill delge andra
<p>Vad har hänt? <i>(Bekräftad) beskrivning av händelsen.</i></p> <p>Vilka konsekvenser – som kan vara av intresse för andra aktörer i sektorn – kan konstateras?</p> <p>Vilka åtgärder har vi vidtagit (som kan vara av intresse för andra aktörer i sektorn)?</p> <p>Vad önskar vi inhämta för fakta/bekräftelser från andra aktörer i sektorn?</p>	<p>Vad tror vi om utvecklingen (som kan vara av intresse för andra aktörer i sektorn)?</p> <p>Vilka centrala antaganden har gjorts om <i>händelseutvecklingen</i>? Om <i>nuläge</i>? (Som kan vara av intresse för andra aktörer i sektorn)</p> <p>Vad föranleder vår prognos för behov (som kan vara av intresse för andra aktörer i sektorn) av:</p> <ul style="list-style-type: none">– Beslut?– Samverkan?– Resurser?– Ytterligare information? <p>Vilka prioriterade behov (som kan vara av intresse för andra aktörer i sektorn) resulterar vår prognos i?</p>

72

Att dela lägesbild – Stödfrågor, 2/2

3. Behov avseende koordinering av INRIKTNING	4. Behov avseende koordinering av ÅTGÄRDER
<p>Vilka behov av en gemensam strategisk inriktning/målbild ser vi?</p> <p>Vad ser vi för behov av gemensamma prioriteringar?</p>	<p>Vilka övergripande prioriterade åtgärder planerar vi att genomföra (som kan vara av intresse för andra aktörer)?</p> <p>Vilka samordningsbehov ser vi kopplat till prioriterade åtgärder? <i>På kort och lång sikt Förslag på ansvarig Förslag på tidplan</i></p> <p>Finns behov av koordinering av budskap?</p>

73

Bilaga 3 - Observationsunderlag

A) Utvärdering – samlad förmåga och egen organisation

Detta utvärderingsunderlag fylldes i av lokal övningsledare (LÖL) – eller av LÖL utsedd person – under FSPOS Sektorsövning 2022. Underlaget lämnades in till FSPOS och syftar till att bidra till en bedömning av sektorns samlade förmåga utifrån övningsmålen. Enskilda organisationer utvärderas inte.

LÖL ombads bedöma i hur stor utsträckning du/ni instämmer i respektive påstående. Ringa in det svarsalternativ som stämmer för respektive påstående, från "Instämmer inte alls" till "Instämmer helt". Motiveringar kunde lämnas i ett kommentarsfält.

Delmål 1-Lägesbild

- En organisationsspecifik lägesbild har upprättats.
- Vår organisation gör antaganden om prognos/händelseutveckling och skiljer dessa från fakta.
- Vår organisation formulerar målbild/inriktning för den egna organisationens krishantering.
- Vi omsätter mål/inriktning till prioriterade åtgärder.
- Vi uppdaterar vår lägesbild regelbundet.
- Överlag bedömer vi att organisationens förmåga att upprätta en lägesbild är god.

Delmål 2 – Samverkan

- Vår organisation har delat vår lägesbild med andra.
- Vår organisation har använt sig av andra aktörers lägesbilder för att uppdatera vår egen.
- Vår organisation har en klar bild över vilka aktörer inom sektorn som kan vara relevanta för oss att samverka med i händelse av kris.
- Vår organisation har förmågan att identifiera information som är relevant att dela med/inhämta från andra aktörer i sektorn.
- Vår organisation förbereder sig inför samverkanskonferenser på ett effektivt sätt.
- Överlag bedömer vi att sektorns förmåga till samlat lägesbildsarbete är god.

Delmål 3 – Samlade budskap

- Hela eller delar av sektorn tog fram och förmedlade gemensamma budskap.
- Vår organisation har förmåga att identifiera och tillgodose prioriterade kommunikationsbehov och kriskommunikationsåtgärder.
- Vi identifierar relevanta budskap och interna/externa målgrupper för kommunikationen.
- Det finns fungerande strukturer och arbetssätt för att vid behov samordna huvudbudskap och kriskommunikationsåtgärder inom sektorn.
- Överlag bedömer vi att sektorns förmåga till samordnad kommunikation är god.

Delmål 4 - Roller och ansvar

- Det finns tydliga roller och ansvar inom organisationens krishantering.
- Vi tillämpade de roller och ansvar som finns inom vår organisation.
- Det finns tydliga roller och ansvar inom sektorn samt mellan organisationerna som tillämpas i krishantering.
- Överlag bedömer vi att förmågan att tillämpa roller och ansvar vid krishantering såväl internt som mellan organisationerna är god.

B) Övningsteknisk utovärdering

Nedan beskrivs vilka frågor de övade fick ta ställning till efter övningens genomförande. De övade ombads ta ställning till frågorna genom att ange en siffra i skalan 1-4 (1 = dåligt, 4 = mycket bra). Utöver nedan tillfrågades även de övade vilka förväntningar de hade på övningen, där svarsalternativen utgjordes av "låga", "medel", "höga" och "vet ej".

1. Till vilken grad har dina förväntningar infriats?
2. Hur upplever du att övningsmomenten på hemmaplan (v.41 och v.42) fungerade?
3. Hur upplever du att de gemensamma övningsmomenten (14 och 21 oktober) fungerade?
4. Vilka förutsättningar upplever du att övningsform och -upplägg skapade för att uppfylla syftet med övningen "Att öka sektorns förmåga att hantera en gråzonssituation (cyberattacker och desinformation) där oron och osäkerheten i samhället är stor, och där den finansiella sektorns förmåga ifrågasätts."?
5. Vilka förutsättningar upplever du att övningens scenario skapade för att uppfylla syftet med övningen "Att öka sektorns förmåga att hantera en gråzonssituation (cyberattacker och desinformation) där oron och osäkerheten i samhället är stor, och där den finansiella sektorns förmåga ifrågasätts."?
6. Vilken är den viktigaste insikten/lärdomen du tar med dig?
7. Vad bör FSPOS ta med sig inför framtida övningar?
8. Bedöm i vilken utsträckning du anser att övningen har bidragit till att stärka din organisations förmåga att hantera en gråzonssituation.
9. Bedöm i vilken utsträckning du anser att övningen har bidragit till att stärka sektorns förmåga att hantera störningar och avbrott i den finansiella sektorn.
10. Övriga synpunkter

Bilaga 4 - Deltagande aktörer FSPOS Sektorsövning 2022

Totalt deltog 60 aktörer i minst en av de tre delarna av FSPOS Sektorsövning 2022, enligt tabellen nedan.

Afa Försäkring	Riksbanken
Avanza	Riksgälden
AMF Tjänstepension AB	Roslagens Sparbank
Bankgirot	Sala Sparbank
Bankomat AB	SEB
Bluestep Bank	SEB Pension & Försäkring
Carnegie Investment Bank AB	Sidensjö Sparbank
Danske bank	Skandia
DNB Sverige	Sörmlands Sparbank
Erik Penser Bank	Sparbanken Eken
Euroclear	Sparbanken Nord
Finansinspektionen	Sparbanken Rekarne
Folksam	Sparbanken Sjuhärad
Futur Pension	Sparbanken Skaraborg
Handelsbanken	Sparbanken Skåne
ICA Banken	Sparbankernas Riksförbund
IF	SPP
Kommuninvest	Svensk Försäkring
Loomis Sverige AB	Svensk värdepappersmarknad
Länsförsäkringar AB	Svenska Bankföreningen
Länsförsäkringar Bank	Swedbank
Löf	Swedbank AB, Large Corporates & Institutions
Marginalen Bank	Swedbank Försäkring AB
minPension	Sörmlands sparbank
Nasdaq	Tidaholms Sparbank
Nordax Bank AB	Tjustbygdens Sparbank
Nordea krisledning Sverige	Tjörns Sparbank
Nordea Life & Pension	Varbergs Sparbank
Nordnet Bank AB	Vimmerby Sparbank
PP Pension Tjänstepensionsförening	Westra Wermlands Sparbank